

NGHÈO ĐÔ THỊ Ở VIỆT NAM: PHÂN TÍCH DỰA TRÊN CÁC TIÊU CHÍ NGHÈO ĐA CHIỀU

Urban poverty in Vietnam: an analysis based on multidimensional poverty criteria

NGUYỄN THỊ HOÀI THU

A nghiên cứu này sử dụng dữ liệu từ khảo sát mức sống hộ gia đình (VHLSS) của Tổng cục Thống kê để phân tích nghèo đô thị theo cách tiếp cận của nghèo đa chiều trong giai đoạn 2016 - 2022 tại Việt Nam. Cách tiếp cận này phản ánh đầy đủ hơn tình trạng thiếu hụt của người nghèo ở các đô thị, bên cạnh sự thiếu hụt về thu nhập. Kết quả cho thấy, mặc dù tỷ lệ hộ nghèo đa chiều ở đô thị thấp hơn mức chung của cả nước, quá trình giảm nghèo tương đối chậm và không ổn định. Phần lớn hộ nghèo ở đô thị đối mặt với sự thiếu hụt trong trang bị bảo hiểm y tế, chất lượng và diện tích nhà ở... Đặc biệt, thiếu hụt ở chỉ số dịch vụ xã hội cơ bản việc làm là thiếu hụt lớn nhất của người nghèo đô thị khi dịch vụ này lần đầu được sử dụng để đo lường nghèo đa chiều ở Việt Nam vào năm 2022. Dựa trên kết quả phân tích, nghiên cứu này đề xuất một số giải pháp nhằm giảm nghèo đa chiều đô thị ở Việt Nam trong thời gian tới.

Từ khóa: nghèo đa chiều, nghèo đô thị, việc làm phi chính thức.

This research uses data from the Vietnam Household Living Standards Survey (VHLSS) to analyze multidimensional poverty in urban areas from 2016-2022. The results show that although the rate of multidimensional urban poverty is lower than the national average, the poverty reduction process is relatively slow and unstable. Most urban poor households face shortages in health insurance and housing quality. In particular, the shortage in employment was the most noticeable when this index was first used to measure multidimensional poverty in Vietnam in 2022. Based on the analysis results, this research proposes several solutions to reduce urban multidimensional poverty in Vietnam in the future.

Keywords: multidimensional poverty, urban poverty, informal employment.

1. Mở đầu

Việt Nam đã đạt được những thành tựu đáng kể về giảm nghèo trong hơn ba thập kỷ qua, đưa hàng triệu người thoát khỏi đói nghèo và đưa Việt Nam ra khỏi nhóm quốc gia có thu nhập thấp. Tỷ lệ hộ nghèo theo ngưỡng nghèo chung của cả nước đã giảm từ gần 60% vào đầu những năm 1990 xuống dưới 5% vào năm 2022 (UNDP, 2023).

Trong giai đoạn này, Việt Nam đồng thời chứng kiến quá trình đô thị hóa diễn ra một cách mạnh mẽ. Tỷ lệ dân số đô thị trong tổng dân số tăng gần gấp đôi, từ dưới 20% năm 1990 lên xấp xỉ 38% năm 2022 (tổng hợp số liệu của Tổng cục Thống kê). Đô thị

Nguyễn Thị Hoài Thu, TS., Khoa Kinh tế, Học viện Ngân hàng.